

Tilivelvollinen: liikuntapäällikkö Roope Marski

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä, edistää, tukea ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan eri tavoilla kirjastopalveluiden, kansalaisopiston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kautta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Elämänlaatu palvelut tekevät paikallista, hallinnollista ja seudullista yhteistyötä luoden Orivedelle laadukkaita ja kattavia hyvinvointipalveluita taloudellisesti ja tehokkaasti. Elämänlaatu palvelut tarjoavat ja ylläpitävät kuntalaisille harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia koko elinkaari huomioiden. Palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon saavutettavuus, tasavertaisuus sekä osallisuuden periaatteet.

Elämänlaatu palvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia</u> - lapset ja nuoret voivat hyvin - palvelut ovat saavutettavia - kaikki ikä- ja kohderyhmät huomioidaan toiminnassa	Tunnusluvut paranevat edellisen vuoden tasosta: - kävijä-/osallistujamäärät - toiminnan alueellinen jakautuminen - ryhmäjakaumat - tapahtumat - digitaaliset palvelut - hankkeiden määrä Asukaslukuna käytetty 8 949	<u>€/as (v. 2020)</u> Elämänlaatu palvelut 254 (232) Kirjasto 39,71 (42,31) Kulttuuri 5,32 (5,06) Nuoriso 23,09 (24,24) Liikuntapalvelut 128,00 (112,59) Liikuntahankkeet 9,11 Osko 50,26 (35,55) <i>Lautakuntatasolla toteutunut vain osittain. Korona viruksen aiheuttamat rajoitukset palveluihin tai osanottajamääriin ovat vaikuttaneet kuntalaisten hyvinvointiin, palvelujen saavutettavuuteen sekä mahdollisuuksiin ottaa kaikki ikäryhmät huomioon tasavertaisesti.</i> <u>Kävijämäärät 2021 (rajoitetut aukioloajat):</u> Kirjasto: 40 850 Kirjasto/tapahtumat 1 555 Kulttuuri: - ei mitattu NuPa 9 399 Nuorisotalo/kerhotilat 5 935 Vapaa-aikaretket 274 NuPa tapahtumat 2 425 NuPa ohjatut 395 Erityisryhmät 292 NuPa leirit 54 Vapaa-aika kurssit 24 NuPa laadulliset kohtaamiset 7 439

		NuPa digitaalinen viestintä 75 214 LiPa 86 872, ulkopaikat ei mitattu Ulkoliikunta, vakiovuoroja 50+, kävijämäärää ei seurata Liikunnanohjaus 4 076 Uimahalli 30 808 Liikuntahalli 30 620 Liikuntahalli, yleisö 3 059 Jäähalli, yleisöluistelu 1 168, kokonaismäärä 18 309 Osko opisk: netto 1 750, tuntimäärä 4 761. Kävijämäärät ovat läpi tulosalueen laskeneet huomattavasti eikä tulos ole vertailukelpoinen. Liikuntapalvelujen asukaskohtaisen hinnannousun takana on maksutuottojen romahtaminen rajoitusten myötä. Digitaalisten palvelujen määrä on noussut entisestään, toimintaa järjestetään useissa eri medioissa; internet, facebook, instagram, snapchat, youtube, discord, teams,.. Toimintaan on otettu osallistavia tuotteita joita kuntalaiset voivat käyttää kotona tai osallistua etänä toimintaan. Ohjauksissa on toteutettu pienryhmiä/yksilöohjausta tai etäohjausta/opetusta. Hankkeita on käynnissä runsaasti, uusia hakemuksia on jätetty ja päätökset tulevat kevään aikana: Nuorisotyö koulussa hanke sekä lukion TerveNuori hankkeet jatkavat, Orivesi on mukana Harrastamisen Suomen malli-pilottihankkeessa kevään ajan ja seuraavalle lukukaudelle on myönnetty rahoitus. Liikunnallisen elämäntavan edistämisen hanke jatkaa. Liikuntapaikkarakentamiseen on saatu avustuksia lähivirkistysalueiden rakentamiseen sekä retkeily- ja melontareitistöjen kunnostamiseen. Kulttuuripalvelut mukana 2 seudullisessa hankkeessa. Oskolle avattu YouTube-kanava. Oskon kurseja etäopetuksena merkittävä määrä.
--	--	---

		Tapahumat etäyhteydellä/virtuaalisesesti tai vaihtoehtoiset toimintamuodot > osallistujamääriä ei voi arvioida.
<u>Kuntalaiset osallistuvat palvelun suunnitteluun ja kehittämiseen</u> - olemassa olevia osallisuuskanavia vahvistetaan	Toteutetaan seuraavat toimenpiteet: - kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä - asiakaskyselyt ja palaute - yhdistysrehvit - seurafoorumi - kulttuurikuppila	Kokoontumiset ovat olleet pääosin tauolla, siirretty eteenpäin. Kuntalaispalautetta ja mielipiteitä on saatu / seurattu entistä aktiivisemmin digitaalisissa kanavissa. Internet sivuille on tehty parannuksia yksiköiden tietoihin, yksiköille on perustettu omia face/insta ryhmiä. Yhdistysten avustuskäytännöistä tehty opasvideo, haku siirretty paikalta osin internet palveluun avustusverkko.fi Yhdistysrehvit ja seurafoorumi kokoontuivat yhteisessä tilaisuudessa. Hanketyöntekijät ovat olleet aktiivisesti yhteydessä yhdistystoimijoihin. Oskon kurssipalautekysely Yhdistysrehvit ja Kulttuuri-kuppilat peruuntuivat > yhdistyksille infokirje
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin sekä moniammatilliseen yhteistyöhön</u> - henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksia parannetaan - henkilöstön työhyvinvointia parannetaan - seudullista yhteistyötä vahvistetaan	Omaehtoinen kouluttautuminen lisääntyy vuodesta 2020 Osallistutaan Pirkanmaa 2026 kuntayhteistyöhön	Henkilöstö on osallistunut etäkoulutuksiin aktiivisesti. mm EA koulutukset. Sisäisten siirtojen myötä ulkoliikuntapaikoille on kouluttautunut uusi lähiesimies oman työn ohessa. Henkilöstö on pitänyt saldovapaita sekä palkattomia vapaapäiviä sekä osallistunut tyhy toimintaan. Yksiköissä on tehty parannuksia työolosuhteisiin sekä panostettu sijaisresursseihin. Oskon tuntiopettajille ylimääräinen tyhy etu. Tietoteknisen koulutuksen ja tuen järjestäminen Oskon tuntiopettajille Seudullista yhteistyötä on tehty aktiivisesti osallistumalla lukuisiin työryhmiin kaikilla elämänlaatupalvelujen toiminta-alueilla.

		2026-kuntayhteistyö tiivistä > jatkossa toteutetaan PlanB kuntien kesken Seutumuseotoiminta toteutui suunnitellusti 2 seudullista hanketta (kulttuuri) käynnistyi. Kintulammi-Pukala-Orivesi retkeilyreitti projekti kuntien päätösvaiheessa, syyskauden alkuun kuulutukset. Liikuntapalvelujen tulevaisuustyöpaja toteutui Smartsport vetämänä (ORI, Juupajoki, Mänttä-V, Keuruu ja Jämsä). Seutuvaraamo hanke (kunnan omistamien tilojen varaus- sekä hallintapalvelu). Seutuliike ohjelma liikkumisen edistämiseksi. VoimaaVanhuuteen ohjelma vuoden 2021 loppuun ja toiminta vakiinnutettu kunnan palveluntarjontaan (valtakunnallinen).
--	--	--

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Kansalaisopiston kurssimaksuja tarkistettiin seuraavaa lukuvuotta varten tulotavoitteiden saavuttamiseksi. Samalla päätettiin jakaa lukuvuosi syksyyn ja kevääseen kurssien ja laskutuksen osalta. Tämä on varotoimenpide, jossa ennakoita mahdollisia toiminnan muutoksia koronapandemiasta johtuen. Keväällä tehtiin päätös myöntää kurssimaksuhyvityksiä koronasta johtuneiden peruuntuneiden opetustuntien osalta seuraavan lukuvuoden kurssimaksujen alentamiseen. Osa opetuksesta pystyttiin pitämään etäopetuksena, joitakin kursseja voitiin järjestää lähiopetuksena. Muut tunnit jouduttiin perumaan. Opetuksen järjestäminen oli erittäin haasteellista, sillä annetut ohjeistukset muuttuivat jatkuvasti koko kevään ajan.

Kulttuuripalvelut oli tiiviisti mukana Pirkanmaa kulttuuripääkaupungiksi 2026 hankkeessa. 2.6. selvisi, että valinta ei kohdistunut Pirkanmaahan. Kunnat sitoutuivat jatkamaan seudullista yhteistyötä Plan B -muodossa.

Oriveden ensimmäinen julkisen taiteen hanke toteutettiin yhteiskoulun ulkoseinään kesällä. Sarjakuvataiteilija Jukka Tilsa teki teossuunnitelman yhteiskoulun oppilaiden kanssa pidetyn työpajan ja oppilaskunnan hallituksen ideoinnin pohjalta. Teoksen toteutuksesta vastasi katutaiteilija Matti Lankinen.

Liikuntapalvelujen toimintaa on pystytty ylläpidon osalta toteuttamaan lähes normaalisti korona rajoituksista huolimatta. Ohjauspalvelut on pyritty järjestämään uudelleen, toteuttamalla digitaalista, etäohjausta, osallistamalla asiakkaita tai antamalla enemmän yksilöohjausta. Liikuntapalvelujen talous varsinkin maksutuotosten osalta on pienentynyt merkittävästi johtuen rajoitetuista tai suljetuista palveluista.

Nuorisopalvelut ovat pystyneet ehkä sujuvimmin toteuttamaan palveluja myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Nuorille digitaalisten välineiden käyttö on luontevaa ja yksikön nopea reagointi sekä useiden eri toimintaympäristöjen käyttöönotto on osoittautunut erinomaisen toimivaksi. Nuoria on tavoitettu somen kautta runsaasti ja kanssakäynti on ollut luontevaa, toki digitaalinen kanssakäynti ei korvaa keskinäistä tapaamista ja antaa edelleen mahdollisuuden marginaalille ns dropout ilmiöön.

Kirjaston vuosi on ollut myös rikkonainen, rajoitukset ovat vaikuttaneet toimintaan kuten myös vaalit. Kirjastoa on pyritty pitämään auki, edes rajoituksilla. Eräjärven sivukirjasto on pystytty pitämään auki torstaisin.

Elämänlaatupalvelujen talouden toteuma

Koronasta johtuvat rajoitukset ovat koetelleet elämänlaatupalveluissa erityisesti Oskon sekä liikuntapalvelujen taloutta jo edellisestä tilikaudesta asti. Normaaliin toimintakauteen verrattuna tulokertymät ovat erittäin alhaiset ja budjetissa pysyminen on ollut erittäin haastavaa. Osavuosikatsauksessa arvio lopullisesta ylityksestä oli n 10-12% suhteessa budjettiin, toteuma tilikauden päätteeksi oli yli budjetin 8,8% (183 375€). Toimintatuotot jäivät budjetoidusta 27,6% (127 697€), tuottojen tasoa nostaa saatujen avustusten määrä joka oli n 100 000€ ja oikaistu toteuma toimintatuotoille on 233 971€ (50% budjetoidusta). Toimintakuluissa ylitys budjettiin oli vain 2,2% (55 678€).

Maksutuottojen kertymäprosentit ja summat 2021, (budj 2021)

Liikuntahalli	50,2%	36 877,83€	(73 500€)
Uimahalli	67,2%	101 373,91€	(150 850€)
OSKO	41,8%	49 916,91€	(119 500€)

ELÄMÄNLAATUPALVELUJEN TALOUDEN TOTEUMA 2021

MAKSUTUOTOT	334 353,24€	(462 050,00€)
TOIMINTAKULUT	-2 608 588,93€	(-2 552 910,00€)
VUOSIKATE	-2 274 235,69€	(-2 090 860,00€)